

RS AU § 145 Återrapportering av uppdrag. Införande av en kultur- och fritidsnämnd

Ärendenummer: RS 2022/1853

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen för beslut i regionfullmäktige

- Regionstyrelsen får i uppdrag att återkomma med ett fullständigt underlag för beslut om införande av en kultur- och fritidsnämnd från och med den 1 januari 2027. Uppdraget återrapporteras i samband med beslut om budget för år 2027.

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen

- Återrapporteringen av regionstyrelsens uppdrag 2022-10-26, § 345 tas emot.

Sammanfattning

I juni 2017 fattade regionfullmäktige beslut (RF § 93) om att kultur- och fritidsnämnden och tillhörande förvaltning från och med den 1 januari 2018 skulle läggas ned. Större delen av den dåvarande förvaltningen flyttades in som en avdelning inom regionstyrelseförvaltningen. Med nedläggningen genomfördes en del av den besparing som uppdragits till kultur- och fritidsnämnden inom regionen. Den 26 oktober 2022 (RS § 345) gav regionstyrelsen regionstyrelseförvaltningen i uppdrag att förbereda införandet av en kultur- och fritidsnämnd från den 1 januari 2024. Till följd av den ekonomiska situationen i regionen uppdrog regionstyrelsen regionstyrelseförvaltningen den 30 maj 2023 (RS § 184) att återkomma med ärendet om att införa nämnd i samband med budgetarbetet under 2024. Vid budgetarbetet 2024 beslutades att hänskjuta uppdraget till 2025 års budgetberedning.

Regionstyrelseförvaltningen har utifrån uppdragen genomlyst hur införandet kan ske och belyst vad det får för ekonomiska konsekvenser i relation till det stöd och den bemanning som idag finns.

Utgångspunkten i förvaltningens rekommendation till regionstyrelsen om införande av en kultur- fritidsnämnd är att kultur- och fritidsavdelningens grundbemanning först eller samtidigt med införandet behöver säkras. Vid nedläggningen av förvaltningen möjliggjordes besparingen genom att ett flertal chefstjänster och stödfunktioner minskade. Stödet inom regionstyrelseförvaltningen var tänkt att till viss del ersätta minskningen. Över tid har det dock visat sig att arbete, arbetsmiljö och kvalitet har påverkats negativt av dessa organisatoriska och resursmässiga justeringar.

För att säkra grundbemanningen bedömer regionstyrelseförvaltningen att det krävs en ökning av två tjänster. Det skulle innebära ett ramtillskott om totalt

2,0 miljoner kronor (mnkr). Med en grundbemanning på plats bedöms införandet av en ny nämnd därtill kräva ytterligare ramförstärkningar om 2,0 mnkr. Denna ramförstärkning avser främst stödtjänster inom registratur, nämndsekretariat, politiska tjänster och HR.

År 2026 sker val till regionfullmäktige och rent tidsmässigt bör ett införande av en kultur- och fritidsnämnd ske i relation med tillsättandet av nämnder och ledamöter. Det ekonomiska läget för Region Gotland kommande år ser kärvare ut och införandet av en kultur- och fritidsnämnd beräknas kräva ramtillskott på 4,0 mnkr. Regionstyrelseförvaltningen bedömer att det är bättre att därför skjuta införandet av en kultur- och fritidsnämnd till 2027.

Regionstyrelseförvaltningen rekommenderar därför att kultur- och fritidsberedningen fortsätter med sitt uppdrag till och med den 31 december 2026.

Inför ett införande behöver regionstyrelseförvaltningen förbereda vilka områden som nämnden skall ansvara för. I dagsläget finns verksamheter inom kultur- och fritidsområdet i olika förvaltningar inom Region Gotland. Om en ny nämnd bildas behöver en översyn genomföras av vilka delar denna förvaltning ska ansvara för. Till detta behöver det också beredas hur en förvaltning kan byggas upp. Därav behöver förvaltningen tid för att införa en ny nämnd på ett kvalitativt sätt. Regionstyrelseförvaltningen föreslår att regiondirektören får ett uppdrag att återkomma med förslag gällande bildandet av en kultur- och fritidsnämnd, dess omfattning, konsekvenser för förvaltningsorganisationen, ändringar i styrdokument, finansiering m.m.. Uppdraget återrapporteras till budgetberedningen 2026.

Utan ramförstärkning bedömer regionstyrelseförvaltningen att det inte är möjligt att införa en kultur- och fritidsnämnd.

Bedömning

Till följd av tidigare besparingar inom kultur- och fritidsområdet bedömer regionstyrelseförvaltningen att den bemanning och det stöd avdelningen kultur- och fritid får del av inte är tillräckligt. Regionstyrelseförvaltningen bedömer att införande av en kultur- och fritidsnämnd inte kan göras utan att grundbemanningen inom avdelningen stärks. Vidare sker val till regionfullmäktige under år 2026 och rent tidsmässigt bör ett införande ske i relation med tillsättandet av nämnder och ledamöter. Det ekonomiska läget för Region Gotland kommande år ser kärvare ut och införandet av en kultur- och fritidsnämnd beräknas kräva ramtillskott på 4,0 mnkr.

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att det är bättre att därför skjuta införandet till 2027. Regionstyrelseförvaltningen rekommenderar därför att kultur- och fritidsberedningen fortsätter med sitt uppdrag till och med den 31 december 2026.

Samtidigt som ett införande sker behöver regionstyrelseförvaltningen förbereda vilka områden som nämnden skall ansvara för. Inom Region

Gotland finns verksamheter inom området som skulle kunna ha en hemvist i en ny nämnd. Till detta behöver det också beredas hur en förvaltning kan byggas upp. Därav behöver regionstyrelseförvaltningen tid för att införa en ny nämnd på ett kvalitativt sätt. Därför föreslår regionstyrelseförvaltningen att regiondirektören får ett uppdrag att återkomma med förslag gällande en kultur- och fritidsnämnds omfattning, konsekvenser för förvaltningsorganisationen, ändringar i styrdokument samt finansiering. Uppdraget återrapporteras till budgetberedningen 2026.

Vid ett införande av en kultur- och fritidsnämnd utan förstärkning bedömer regionstyrelseförvaltningen att kultur- och fritidsavdelningen inte kommer att kunna hantera de uppdrag och kvalitetskrav som finns gällande systematisk kvalitetsuppföljning, riskanalyser, internkontrollplan, objektsförvaltning, arkivering m.m. som idag inte går att nå upp till med de resurser som finns. Inte heller kan arbetsmiljön säkerställas fullt ut för de chefer och medarbetare som finns inom avdelningen. Chefernas roller inom avdelningen är komplexa då flertal chefsroller minskat utan att uppdraget minskat. Det innebär att två tidigare chefsroller idag hanteras i en. Vidare bedömer förvaltningen att konsekvenserna gällande stödfunktioner för nämnden inte kommer kunna tillföras utan ramtillskott.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Angelica Andersson Fihn, avdelningschef kultur och fritid, regionstyrelseförvaltningen.

Johan Malmros (C) yrkar att förslaget i första punkten i regionstyrelseförvaltningens förslag avslås.

Saga Carlgren (V) avstår från att delta i beslutet avseende första punkten i regionstyrelseförvaltningens förslag.

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag i första beslutspunkten och finner att det bifalls.

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag i andra beslutspunkten och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelsen 2022-10-26 § 345

Regionstyrelsen 2023-05-30 § 184

Regionstyrelsen 2024-05-30 § 158

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-04-16